

HAUSJÄRVEN HAMINANKYLÄN JA MOMMILA-HIETOISTEN TURVALLISUUSKYSelyn TULOKSET

TAUSTAA

Turvallisuuskysely oli jatkoa vuonna 2021 Haminankylällä tehdyllä kyläkyselyllä. Hyvää elämää kylissä nyt ja 10 vuoden päästä –kyselyn toteutti Hämeen Kylät ry. Kyselyn tuloksien perusteella Haminankylälle laadittiin kyläsuunnitelma, jossa suunnitelman kolme keskeisintä aluetta ovat:

1. Kotipirtti – kylätalolla tavataan läheltä ja kaukaa
2. Mommilanjärvi ja lähiluonto – virkistymistä meille ja muille
3. Haminankylä on turvallinen ja elinvoimainen

Turvallisuuskysely päätettiin toteuttaa myös Mommila-Hietoisten alueella. Kyselyn toteuttivat Haminankylän Nuorisoseura ry, Mommilan Maa- ja Kotitalousseura ry ja Hämeen Kylät ry osana Suomen Kylät ry:n valtakunnallista Kyläturvallisuus 2025 -hanketta. Haminankylä valikoitui ainoaksi pilottikyläksi Kanta-Hämeen alueelta. Projektin yhteistyötahoina ovat Hausjärven kunta, Kanta-Hämeen sosiaali- ja kriisipäivystys, Kanta-Hämeen hyvinvointialue ja pelastuslaitos, Hämeen Poliisi sekä VAPEPA.

KYSELYN TOTEUTUS

Kysely toteutettiin 22.3. - 13.4.2022 välisenä aikana. Kysely tehtiin sähköisenä ja se jaettiin myös paperisena asukkaiden postilaatikkoihin. Paperiset lomakkeet sai postittaa Nuorisoseuran ja Maa- ja Kotitalousseuran puheenjohtajille tai palauttaa seurojentalojen postilaatikkoihin. Myös vastauksen noutaminen asukkaalta oli mahdollista.

Kyselyssä annetut tiedot annettiin nimettömänä, ellei vastaaja halunnut antaa lisätietojen antamista varten yhteystietojaan. Vastauksia käsiteltiin niin, ettei yksittäistä ihmistä voinut tunnistaa vastauksista. Vastauksista koottua yhteenvetoa saatetaan myös hyödyntää maaseutututkijoiden verkostossa osana laajempaa tutkimusmateriaalia.

Ennen kyselyn käynnistämistä järjestettiin 17.2.2022 asukastilaisuus Haminankylän Kotipirtillä yhdessä Suomen ja Hämeen Kylät ry:n ja viranomaisten kanssa. Tilaisuudessa esiteltiin hanke, sen tavoitteet ja kyselyn toteutustavat. Tilaisuus oli avoin kaikille kiinnostuneille ja siihen saattoi osallistua myös etäyhteydellä.

KYSELYN TAVOITTEET

Haminankylän kyläturvallisuuspilotissa kehitetään yhteistyömuotoja kyläyhteisön, järjestöjen ja viranomaisten kuten Hyvinvointialue, Pelastuslaitos, Poliisi ja kunta välille. Tavoitteena on luoda kyläturvallisuuteen työkaluja, jotka tulevat laajemmin kyläkäyttöön koko Kanta-Hämeessä, jopa valtakunnallisesti.

Haminankylän kyläsuunnitelmassa on valittu turvallisuus suunnitelmaan seuraavat tavoitteet ja niille toimenpiteitä:

- Huolehditaan ikäihmisistä ja apua tarvitsevista
- Kyläturvallisuutta vahvistetaan ja opetellaan varautumista
- Toimivat tietoliikenneverkot vahvistavat monipaikkaista asumista
- Kyläyhteisö toimii yhteisten asioiden hyväksi
- Tunnistetaan vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden uhat ja riskit sekä suunnitellaan niiden torjumiseksi ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä.

KYLÄTURVALLISUUSKYSELYN KESKEISIMPIÄ HAVAINTOJA

Vastauksia saatiin Haminankylältä 64 kpl ja Mommila-Hietoisista 60 kpl. Vastausmäärää voidaan pitää kattavana. Vastaajista Haminankylällä naisten ja miesten osuus oli sama, Mommilassa miesten osuus oli 57% ja naisten 43%. Vastaajien ikäjakauma Mommilassa oli nuorempaa (31 – 64 vuotiskäryhmässä 50%, Haminankylällä 28 %). Haminankylällä erottuu vastaajien joukossa vapaa-ajan asukkaiden osuus verrattuna Mommilaan. Haminankylällä vastaajista oli 51 % vapaa-ajan asukkaita ja 40 % vakituisia, Mommilassa 14 % vapaa-ajan asukkaita ja 81 % vakituisia. Kyläraajat Mommilanjärven ympäristössä osittain hämärtyvät ja se näkyy vastauksissa. Vastaajista 76 % ilmoitti asuntonsa olevan Haminankylällä ja vastaavasti 96 % ilmoitti asuntonsa olevan Mommilassa.

Turvallisuuteen liittyvä osaaminen oli molemmissa kylissä samalla hyvällä tasolla. Vesillä liikkuminen Haminankylällä koettiin paremmaksi ja vastaavasti hygieniapassin ja ensiapukoulutuksen omaavia on Mommilassa enemmän.

Kylän ilmapiiriä, yhteistyötä kyläläisten kanssa ja toisista huolehtimista pidettiin kummassakin kylässä hyvänä tai erinomaisena. Kehittämistoimintaa, kylän luovuus- ja ratkaisutaitoja sekä uusien asukkaiden vastaanottamisessa suurin osa vastaajista ei osannut kertoa mielipidettään. Kehittämistoiminnassa (hankkeet), kylän luovuus ja ratkaisutaidot Haminankylän vastaajat totesivat olevan korkeammalla tasolla kuin Mommilan asukkaat.

Tiedonsaannissa kylän tapahtumista ja toiminnasta Haminankylän vastaajista suurin osa koki saavansa tarpeeksi tietoa ja Mommilassa alle puolet vastaajista. Eroon vaikuttanee Haminankyläläisten käytössä oleva kattavampi sähköpostiosoitteisto, postilaatikkojakelu ja säännöllinen tiedotus.

Kylällä liikkuminen ja oleminen koettiin kummassakin kylässä turvalliseksi. Sähkökatkot, liukkaus, sairauskohtaukset, luonnon olosuhteet, lähitiet ja internetin toimivuus koettiin paljon tai vähän uhkaaviksi molemmissa kylissä. Suurin ero Haminankylän ja Mommilan vastaajien välillä oli kyläteiden vaarallisuus. Yli puolet Mommilaisista koki kylätiet paljon tai vähän turvattomiksi. Selityksenä huonokuntoisen, kapean tieosuuden 2951 pidempi mommilalaisten käyttötarve verrattuna haminankyläläisiin.

Kotitalouksien varautumista poikkeustilanteisiin on kummassakin kylässä varauduttu kohtuullisen hyvin. Mommilassa varautuminen on aavistuksen parempi johtuen suuremmasta vakituisten asujaimiston määrästä. Samasta syystä johtuen myös Mommilasta löytyy enemmän halukkuutta lainata tarvittaessa tavaroita ja kalustoa kylän tarpeisiin. Myös erilaisissa palvelutarpeissa ja palveluntarjoajissa on selvät erot johtuen asukasrakenteesta.

Haminankylällä on enemmän tarpeita erilaisiin palveluihin johtuen iäkkäämmästä väestöstä ja runsaammasta kesäasukkaiden määrästä. Mommilassa puolestaan löytyy enemmän palveluntarjoajia korvausta vastaan useampiin tarpeisiin.

Avun saannissa ja turvallisuuden kehittämisessä suurin osa sekä haminankyläläisistä ja mommilalaisista kokee osittain tietävänsä tai olevan eri mieltä tiedon saamisesta.

Vapaaehtoiseen avustustyöhön ja koulutukseen on osallistumishalukkuutta mommilalaisilla selkeästi enemmän kuin haminankyläläisillä. Ainoastaan kylän viestinnän vapaaehtoistyöhön Haminankylällä on suurempi halukkuus osallistua.

Lähes kaikki vastaajat sekä Haminankylältä että Mommilasta pitää yhteyttä läheisiin tai naapureihin joko päivittäin tai viikottain. Yksinäiseksi ei tunneta eikä avuntarvitsijaakaan juurikaan koeta tarpeelliseksi.

YHTEENVETO JA JATKOTOIMENPITEET

Kyselyn tulokset käytiin lävitse asukastilaisuudessa Haminankylän Kotipirtillä 20.4. Tilaisuudessa priorisoitiin keskeisimmät uhat ja riskit. Menetelmänä oli kolme eri tekijää: vakavuus x todennäköisyys x havaittavuus = kokonaisvaikutus. Asteikkona käytettiin

Vakavuus: lukuarvo 1 – 5, arvo 1 = ei vakava, 5 = erittäin vakava

Todennäköisyys: lukuarvo 1 – 5, arvo 1 = epätodennäköinen, 5 = erittäin todennäköinen

Havaittavuus: lukuarvo 1 – 5, arvo 1 = helposti havaittavissa, todetaan aina, 5 = ei havaittavissa.

Suuruusjärjestys arviointien perusteella:

Kyselyn nro	Kohde / asia	Kokonaisvaikutus
7	Tietoliikenneyhteyksien /Internetin kaatuminen	61
2	Liukkaus	60
6	Lähiteiden liikenne	54
1	Sähkökatkot	50
3	Sairauskohtaukset	45
5	Tulipalot	44
11	Kyläteiden turvallisuus	40
10	Tarttuvat taudit	38
13	Hukkumisvaara	35
4	Luonnonolot (myrsky, kuivuus, tulva, lumi jne)	30
14	Lähisuhdeväkivallan uhka	23
8	Veden saastuminen	22
16	Eksymisvaara	17
12	Vesikatkot	15
15	Petoeläimet	11
9	Ilkivalta ja rikollisuus	10

Kyselyn hyvä vastausaktiiviteetti ja tulokset antoivat hyvän käsityksen ihmisten varautumisesta ja auttamishalusta sekä taitojen ja valmiuksien kehittämisestä sekä niiden ylläpidosta.

JATKOTOIMENPITEET

1. Seuraavassa asukastilaisuudessa la 11.6.2022 työstetään ennaltaehkäiseviä, konkreettisia toimenpiteitä, joilla pyritään estämään riskin tai uhan eskaloitumista ja / tai siitä toipumista.
2. Käynnistetään koosteen laatiminen (Kiinteistökansio) kylien palvelujen tarjoajista sekä eri palveluja tarvitsevista henkilöistä. Tiedostoon koostetaan myös tärkeimpien viranomaisten yhteystiedot. Selvitetään koosteen julkaisumuoto; sähköinen ja / tai paperiversio.
3. Valitaan työryhmä valmistelemaan sisältöä kiinteistökansioon.
4. Täydennetään kyläläisten sähköpostiosoitteisto tapahtumien, tilaisuuksien ja muiden tärkeiden asioiden tiedottamisen kehittämiseksi.
5. Valitaan oman kylän / tai yhteinen kylien viestinnästä vastaava henkilö.
6. Selvitetään halukkuutta joko molemmille kylille oman tai yhteisen kylien turvallisuusorganisaation perustamista ja siihen halukkaiden jäsenten kartoittamista ja tehtävärooleja.
7. Kylän yhteyshenkilöt välitetään viranomaisille tiedoksi ja sovitaan tietojen ylläpidosta.
8. Selvitetään ja toteutetaan tarvittavat turvallisuusalan koulutukset ja niihin halukkaudet joko omien kylien halukkaiden keskuudessa tai laajemman kohderyhmän kanssa.
9. Seuraava asukastilaisuus järjestetään elokuun loppupuolella.